

291. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B?, Szk?, Sza

2005. október 28. és november 30. között végeztünk megelőző feltárást az M3 autópálya 218. sz. lelőhelyén. A teljes terület K-i és Ny-i szélén volt a feltárás, egy 2, ill. egy 10 m széles területen. Valószínűleg egy mélyebb fekvésű területről van szó. Mivel a feltárás előtt már volt itt tereprendezés, az eredeti felszín eltűnt. A talaj agyagos, kötöttebb. A gödrök egy része igen sekély, vagyis a terület elég sokat kophatott.

Összesen 24 objektumot tártunk fel. A gyér leletanyag alapján egy késő bronzkori és/vagy szkíta kori, ill. egy császárkori település részlete került elő. Az őskori telepnek több gödörházát is feltártuk, a császárkorból azonban csak gödrök kerültek elő. Bár D felől egy nagyobb üres terület határolta, valószínűleg mégis összefügg a 181. sz. lelőhellyel.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

ALMÁSSY KATALIN – GINDELE RÓBERT

292. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Alsóbadúri úttól

Ny-ra

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő

2005 júniusában az M3 autópálya nyomvonalának 222+600 km tájékán egyetlen őskori gödört tártunk fel, melyben egyetlen jellegtelen cserepet találtunk (216. lh.). A lelőhely valószínűleg a nyomvonalától É-ra húzódik.

ALMÁSSY KATALIN – ISTVÁNOVITS ESZTER

293. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Marső-telephely

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza

2005. október 28. és december 7. között végeztük az M3 autópálya 182. sz. lelőhelyén a megelőző feltárást. Valószínűleg mélyebb fekvésű területről van szó. A különböző munkálatokhoz kapcsolódó tereprendezések miatt az eredeti felszín már eltűnt. A talaj agyagos, kötöttebb. A foltok jól rajzolódtak.

Közel 2000 m²-en 44 objektumot tártunk föl. Ezek közül késő bronzkori 13 gödör és 1 sír, késő császárkori 4, szabályos téglalap alakú ház és 1 sír, ill. 2 gödör. Külön említésre méltó a négy császárkori épület egyike, amelyekben faragásnyomokat mutató agancstörések kerültek elő. Egy modern árok több régészeti objektumot is bolygatva futott keresztül a területen. 21 objektum korát nem lehetett meghatározni.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

ALMÁSSY KATALIN – GINDELE RÓBERT

294. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Nevelős-homokbánya

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B?, V?, Sza

2005. október 4. és december 7. között végeztünk megelőző feltárást az M3 autópálya 181. sz. lelőhelyén, 4139 m²-en. A lelőhelyen – amely egy domb K-i, lankás lejtő-

jén húzódik – egy késő bronzkori, és/vagy kora vaskori, ill. egy császárkori telep került elő. A többretegű császárkori telep egyik fázisa valószínűleg egykorú a szomszédos? 36/c lelőhelyen feltárt temetővel. Az is kérdés, hogy a telep valamelyik fázisa kapcsolatban volt-e a 4. sz. út túloldalán, egy homokbányában előkerült császárkori sírokkal (JAM Adattár 98.8.). A késő bronzkori telep szintén áthúzódott a homokbánya területére, és megválaszolható a kora vaskori településsel való viszonya.

Feltártunk összesen 444 objektumot, amelyekből bronzkori 1 ház, 3 árok, 93 gödör, késő bronzkori 64 gödör és három árokszakas, biztosan kora vaskori 5 gödör, őskori 33 gödör és 1 ház tűzhellyel, császárkori 14 ház, 1 omladék, 1 sír, 4 árok, 170 gödör, kérdéses korú 2 agyagtapasztás, 34 gödör, 3 cölöplyuk és 3 árok. Említésre méltó a többenél sokkal mélyebb, szabályos téglalap alakú, földbe mélyített, császárkori ház, két rövidebb oldala mentén 3-3 cölöplyukkal.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

ALMÁSSY KATALIN – GINDELE RÓBERT

295. Nyíregyháza-Rozsrétszőlő,

Nevelős-homokbányától D-re (Varga-tábla)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, Á

2005. július 25. és október 10. között megelőző feltárást végeztünk az M3 autópálya 36/c lelőhelyén. A feltárt terület nagysága: 6188 m².

A lelőhely egy kisebb, közelítőleg É-D-i háton húzódik végig. Az egykori felszín két kisebb domborulatra oszlott. Érdekes módon éppen a két hát közötti kisebb természetes mélyedésben találtuk a legtöbb objektumot, és É felé, ahogy magasodott a domb, annak legtetején egy 50–100 m-es területen „elfogytak” a gödrök, hogy aztán újból fokozatosan egyre több kerüljön elő belőlük. Ez a terület már újabb lelőhelyszámra szerepel (181), de nincs kizárva, hogy eredetileg összetartoztak.

A vizsgált területen egy késő bronzkori és egy többretegű császárkori telep, ill. egy 5. századi temető nagy részét tártuk föl. Ezt néhány Árpád-kori objektum színezi.

Legérdekesebb a szinte teljesnek mondható 5. századi temető 34 sírja. A mély sírokban gyakori volt a csontfésű, több fibula – köztük egyedi darabok is – került elő. Viszonylag ritka volt a megbolygatott temetkezés, s ugyancsak kevés edényt találtunk a sírokban. Az előzetes adatok alapján vegyes népesség használhatta ezt a temetőt.

A települések közül egy *késő bronzkori* (Gáva) telep volt a legkorábbi, körülbelül az objektumok harmada (mintegy 90) tartozhatott ide, kizárólag gödrök. Főleg a feltárt rész közepén és É-i felén csoportosultak.

Ezután a *császárkorkorban* telepedtek meg a területen többször is vagy hosszabb időn keresztül, mivel a szuperpozíciók alapján a császárkori telep többretegű. Valószínűleg nem tartozik össze a temetővel. Az biztos, hogy a telepet hamarabb kezdték használni, mint a temetkezőhelyet. Viszont esetleg ehhez a telephez tarto-

